

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/152/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619203375
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5619203375.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého U. Z., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu Z. H. XX/XXX, X., okres Liptovský Mikuláš, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky R. Z., nar. XX. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu Z. H. XX/XXX, X., okres Liptovský Mikuláš a otca P. F., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu B. XXX/ X, G. U., v konaní o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie :

Otec je až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod spisovou značkou 9P/152/2019 o p r á v n e n ý s t ý k a ť s a s maloletým U. Z., nar. XX. XX. XXXX každú sobotu od 13.00 hod. do 16.00 hod. s tým, že otec maloletého prevezme a po ukončení styku ho odovzdá matke v mieste jej bydliska.

Matka je p o v i n n á maloletého U. Z., nar. XX. XX. XXXX na styk s otcom riadne pripraviť a v určený deň a hodinu maloletého odovzdať otcovi.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 18. 11. 2019 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému U. Z., nar. XX. XX. XXXX, ktorým žiada, aby súd zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti, zaviazal otca platiť výživné v sume 150,- eur mesačne a upravil styk otca s maloletým počas krátkeho pracovného týždňa otca na každú stredu a sobotu bez prítomnosti matky a počas dlhého pracovného týždňa otca na každý utorok, štvrtok a nedeľu bez prítomnosti matky, okrem toho aj počas vianočných a veľkonočných sviatkov. Návrh bol zaevidovaný pod sp. zn. 9P/152/2019. Svoj návrh matka odôvodnila tým, že maloletý je od narodenia v jej každodennej starostlivosti. Kontaktovala úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo veci poskytnutia základného sociálneho poradenstva ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Spolu s otcom boli zaradení do mediácie, počas ktorej sa snažili uzavrieť rodičovskú dohodu. Tá nakoniec nebola podpísaná z dôvodu nesúhlasu otca so sumou výživného. Jej mesačným príjmom je rodičovský príspevok 220,70 eur, prídavok na dieťa 23,- eur a výživné od otca v sume 50,- eur.

2. Dňa 20. 12. 2019 podal otec návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému U. Z., nar. XX. XX. XXXX spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Návrhom vo veci samej otec žiada zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky, určiť výživné v sume 50,- eur mesačne a upraviť jeho styk s maloletým. Neodkladným opatrením žiada dočasne upraviť styk s maloletým na každú sobotu v čase od 13.00 hod. do 16.00 hod. bez prítomnosti matky. Návrh otca bol zaevidovaný pod sp. zn. 1P/242/2019. Bližšie ho odôvodnil tým, že s matkou nežije v spoločnej domácnosti a sú medzi nimi nezhody ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Najväčšie problémy

sú v oblasti úpravy styku. Dohody s matkou nefungovali, mení svoje rozhodnutia a nakoniec mu bráni v styku s dieťaťom. Otec sa vyjadril, že má záujem tráviť so svojím synom čo najviac času, chce sa podieľať na jeho výchove. Každodennú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, uvedomuje si, že matka dieťa kojí. Na výživu prispieva sumou 50,- eur, dieťaťu kupuje aj plienky, oblečenie či iné potreby.

3. Uznesením sp. zn. 9P/152/2019 zo dňa 30. 12. 2019 boli návrhy rodičov spojené na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 9P/152/2019.

4. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

5. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku s dieťaťom. Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa takéhoto druhu neodkladných opatrení, preto je potrebné pri rozhodnutí o návrhu otca vychádzať zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (otca).

6. Predmetom tohto konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa otec domáha dočasnej úpravy styku s maloletým na každú sobotu od 13.00 hod. do 16.00 hod. bez prítomnosti matky z dôvodu, že s matkou sa nevedia dohodnúť. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa súd zohľadňuje najmä skutočnosti uvedené v čl. 5 základných zásad zákona o rodine. V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Zo spisu mal súd osvedčené, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti. Každodennú starostlivosť o dieťaťa zabezpečuje matka, ktorá je na rodičovskej dovolenke. Otec pravidelne prispieva na výživu maloletého. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejмый jeho záujem na pravidelnej realizácii styku s dieťaťom. Chce sa plnohodnotne podieľať na jeho výchove. Tvrdí, že matka mu v styku bráni, často mení svoje rozhodnutia. O tom svedčí aj úradný záznam spísaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš dňa 27. 12. 2019. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd mal osvedčené, že v danej veci sa vyžaduje okamžitá úprava formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej, pretože rodičia dieťaťa spolu nežijú a v danom štádiu konania sa nedokážu dohodnúť o úprave styku otca s maloletým. Tým je daná naliehavá potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov ohľadom styku otca s maloletým dieťaťom neodkladným opatrením, a to najmä v záujme zabezpečenia bezproblémového vývinu maloletého a stabilizácie jeho výchovných pomerov.

Maloleté dieťa má právo na zachovanie svojho vzťahu k rodičom a súd dbá na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s rodičmi. Je v záujme maloletého, aby sa naďalej stretával a udržiaval kontakt aj s druhým rodičom, otcom. Uvedené skutočnosti osvedčujú dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku otca. Vzhľadom na to súd dočasne upravil styk otca s maloletým, aby bola maloletému dieťaťu zabezpečená kontinuita poskytovanej starostlivosti zo strany otca a aby nedošlo k odcudzeniu medzi otcom a dieťaťom. Rešpektujúc citové väzby a vývinové potreby maloletého dieťaťa, berúc do úvahy uvádzané skutočnosti, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletým na každú sobotu od 13.00 hod. do 16.00 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme a po ukončení styku ho odovzdá matke v mieste jej bydliska. Otec má právo na styk s dieťaťom bez prítomnosti matky, čo súd priamo do výroku uznesenia neuvádzal. Iba ak súd rozhoduje o úprave styku v prítomnosti jedného rodiča alebo inej osoby uvádza to do výroku uznesenia, keďže to predstavuje určité obmedzenie výkonu práva styku. Súčasne matke uložil povinnosť maloletého na styk s otcom riadne pripraviť. Určenie časového rámca pre realizáciu styku je podriadené predovšetkým záujmom a potrebám maloletého dieťaťa (dojčeného, vo veku necelých 5 mesiacov). Matka v návrhu na začatie konania uvádzala, že otec sa so synom pravidelne stretáva a sama navrhla úpravu styku bez jej prítomnosti. Otec uviedol, že naposledy bol za synom 24. 12. 2019 od 12.00 hod. do 13.00 hod. (do úradného záznamu ÚPSVaR Liptovský Mikuláš 27. 12. 2019). Matka mu vtedy neoznámila na jeho žiadosť, kedy môže za synom opäť prísť. Jeho stretnutia so synom podmieňuje odovzdaním vecí z bytu, kde v minulosti s otcom dieťaťa žili spolu. Súd rieši predovšetkým právo dieťaťa na rovnocenný vzťah s obidvomi rodičmi. Takáto úprava dočasne postačuje, aby nedošlo k úplnému citovému odcudzeniu dieťaťa a otca. O návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností sa bude rozhodovať vo veci samej. Z toho dôvodu súd vykoná potrebné dokazovanie a po vyhodnotení dôkazov rozhodne v najlepšom záujme dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).